

T.C.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

RİSK TESPİTİ VE ALINACAK ÖNLEMLER

- İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Risk Faktörleri
- İş Sağlığı ve Güvenliği Risklerinden Korunma
- Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD)
- Risk Değerlendirmesi

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ RİSK FAKTÖRLERİ

- Fiziksel Riskler
- Kimyasal Riskler
- Biyolojik Riskler
- Elektrikle İlgili Riskler
- Ergonomik Riskler
- Psikososyal Riskler

*

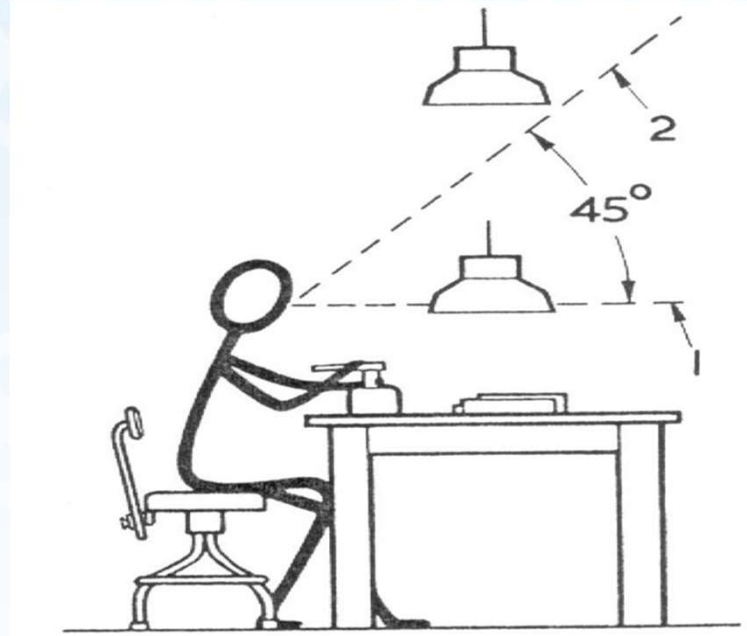

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ RİSK FAKTÖRLERİ VE KORUNMA YOLLARI

Fiziksel Risk Faktörleri

- Aydınlatma,
- Titreşim,
- Toz,
- Gürültü,
- Termal Konfor Şartları.

*

Fiziksel risk faktörlerinin olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak veya azaltmak için;

- Kişisel korunma konusundan uzaklaşmadan toplu korumaya öncelik verilmesi gerekir.
- Her türlü önlem alınsa dahi, uygun kişisel koruyucu donanımların kullanılmasının sağlanması gerekir.
- Çalışanlara gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin verilmesi ve periyodik sağlık muayenelerinin yapılması gerekir.
- İş yerinin genelini kapsayan iş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesinin yapılması gerekir.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYDINLATMA

Aydınlatma Türleri:

- Doğal Aydınlatma
- Yapay Aydınlatma

Aydınlatmanın Yeterli Olmadığı Durumlarda Ortaya Çıkabilecek Sorunlar:

- Takılıp düşmelere bağlı yaralanmalar,
- Göz rahatsızlıkları,
- Çalışanın kendini iyi hissetmemesi, moral bozukluğu ve yorgunluk gibi biyolojik ve psikolojik rahatsızlıklar.

TİTREŞİM

Sağlık ve güvenliği etkilemesi bakımından iki tür titreşim vardır.

- **El - Kol Titreşimi**
- **Bütün Vücut Titreşimi**

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Titreşime Maruz Kalacaklar İçin Alınacak Başlıca Önlemler:

- İşi en iyi yapan ve en az titreşim maruziyeti verecek aletlerin seçilmesi,
- Aletlerin yağlanması ve motor ayarlarının yapılması gibi gerekli bakım işlerinin planlanması / yapılması,
- Çalışanın titreşimli alet ile çalıştığı saatin azaltılması,
- Titreşim stresini en aza indirmek için çalışma şekli ve iş yerinin ergonomik prensiplere uygun düzenlenmesi vb.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TOZ: Özellikle solunum sisteminde tahribat yaratan zararlı bir maddedir.

TOZ ÇEŞİTLERİ:

- Mineral tozlar
- Metal tozlar
- Organik ve bitkisel tozlar
- Biyolojik tehlikeler
- Diğer kimyasal tozlar

*

GÜRÜLTÜ: İstenmeyen rahatsız edici sesler olarak tanımlanabilir.

Gürültünün Türleri:

- Frekans çeşitliliğine göre;
  - Sürekli Geniş Band Gürültüsü
  - Sürekli Dar Band Gürültüsü
- Zamana bağlı olarak;
  - Kararlı (sürekli) Gürültü
  - Kararsız Gürültü
- *

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Gürültü Maruziyetini Yok Etmeye veya Azaltmaya Yönelik Alınacak Başlıca Önlemler;

- İş yeri ve çalışılan yerlerin tasarımının gürültü maruziyetini göz önüne alınarak yapılması,
- Gürültü kaynağının ayrı bir bölme alınması,
- Makinelerin yerleştirildiği zeminde gürültüye karşı gerekli önlemlerin alınması,
- Çalışanın gürültüye maruziyet süresinin sınırlanması vb.

TERMAL KONFOR

İř Yerinde Termal Konfor Kontrolü Yöntemleri

- Çevre kontrolü
- Görev kontrolü
- İdari kontroller
- Mühendislik kontrolleri

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KİMYASAL RİSKLER

Solunum

Solunum sonucunda solunum sistemini etkileme

Cilt

Deri emilimi, göze temas gibi yollarla cildi etkileme

Sindirim

Yutma sonucunda sindirim sistemini etkileme

Kimyasal Maddelerin Zararları

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

			
Parlayıcı	Patlayıcı	Toksik (Zehirli)	Aşındırıcı
			
Radyoaktif	Tehlike	Oksitleyici	Elektrik tehlikesi
			
Düşük sıcaklık	Lazer ışını	Biyolojik risk	Zararlı veya tahriş edici

Tehlikeli Kimyasal Maddelerle İlgili Semboller

Kimyasal Maddelerin Ortaya Çıkardığı Riskler

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kimyasal Maddelerin Güvenli Depolanması Matrisi Yaklaşımı Tablosu

						
	+	-	-	-	-	+
	-	+	-	-	-	-
	-	-	+	-	-	+
	-	-	-	+	-	-
	-	-	-	-	+	○
	+	-	+	-	○	+

BİYOLOJİK RİSKLER

Canlı veya canlıların ürünü olan organizmalardır.

Biyolojik risk etmenlerine karşı korunmak amacıyla;

- Bulduğumuz ortamının havalandırılması,
- Hijyen kurallarına uyulması,
- Çalışanlar biyolojik risklere karşı bilgilendirilmeli,
- Atıkların uygun şekilde bertaraf edilmeli,
- Sağlık ve güvenlik işaretlerine dikkat edilmelidir.

ELEKTRİKLE İLGİLİ RİSKLER

Elektrik enerjisi, iş kazalarının büyük bir kısmının gerçekleşme nedenidir.

ERGONOMİK RİSKLER

Ergonomi; elle taşıma işlerinden termal konfor ve aydınlatmaya kadar birçok farklı alanı kapsamaktadır.

- İnşaat,
- Madencilik,
- Sağlık Hizmetleri,
- Lojistik,
- Mobilya,
- Büro Çalışmaları gibi faaliyet alanlarında ergonomik risk faktörleriyle sıklıkla karşılaşılır.

PSİKOSOSYAL RİSKLER

İş yerinde toplumsal ve çevresel koşullarının;

- psikolojik,
- toplumsal veya
- fiziksel hasara yol açma ihtimaline **psikososyal risk** denir.

İş ile bağlantılı psikososyal riskler şunlardır;

- Stres,
- Fizyolojik, davranışsal ve psikolojik bozukluklar,
- İşyerinde psikolojik taciz (mobbing).

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD)

KKD'lar amaçlanan doğrultuda kullanımı sırasında karşılaşılan tüm risklere karşı yeterli koruma sağlamalı, üzerine CE işareti olmalıdır.

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) Türleri

- Solunum Sisteminin Korunması
- Vücudun Korunması

SOLUNUM SİSTEMİNİN KORUNMASI

Solunum sistemini koruyucu donanımlar; soluduğumuz havadaki parçacıkları filtreleyerek tehlikeli maddeleri temizleyerek metal zerreciklerini, tozu, sisi, dumanı solunum havasından filtre ederek kişiye temiz hava sağlamaktadır.

VÜCUDUN KORUNMASI

EL VE KOLLARIN KORUNMASI

El, kol yaralanmaları iş kazaları içinde önemli bir paya sahiptir.

Eldivenler; eli, elin herhangi bir yerini, ön kol ve kolun bir bölümünü tehlikelere karşı koruyan kişisel koruyucu donanımdır.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÖZLERİN KORUNMASI

Gözleri; zararlı ışın, yabancı madde ve darbelerden korumak için göz koruyucu donanımlar kullanılmalıdır.

Gözlük Türleri

- Toz gözlüğü
- Asit gözlüğü
- Kaynakçı gözlüğü
- Radyasyona karşı koruma sağlayan gözlük
- Darbelere dayanıklı gözlük

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAŐIN KORUNMASI

Baő koruyucu donanımlar, baőı darbelere karşı kabuk aracılığıyla korur ve yapılan işin türüne göre farklı amaçlar için kullanılır.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYAKLARIN KORUNMASI

Yapılan işin türüne göre ayak ve parmakları darbe, ezilme, elektrik, ısıl risk ve kimyasal madde gibi etkenlere karşı koruyan ayak koruyucu donanımlar giyilmelidir.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KORUYUCU GİYSİLER

Sıradan iş elbiseleri herhangi bir koruma sağlamadığından; **KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM** olarak sınıflandırılmaz.

RİSK DEĞERLENDİRMESİ

Risk değerlendirmesi, bütün iş yerlerinde faaliyete geçmeye hazırlık aşamasından başlamak üzere tehlikelerin tanımlanması, risklerin belirlenmesi ve analiz edilmesi, **risk kontrol tedbirlerinin** kararlaştırılması, dökümantasyon, yapılan çalışmaların güncellenmesi ve gerektiğinde yenileme aşamaları izlenerek gerçekleştirilen bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

*

T.C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞEKKÜR EDERİZ